

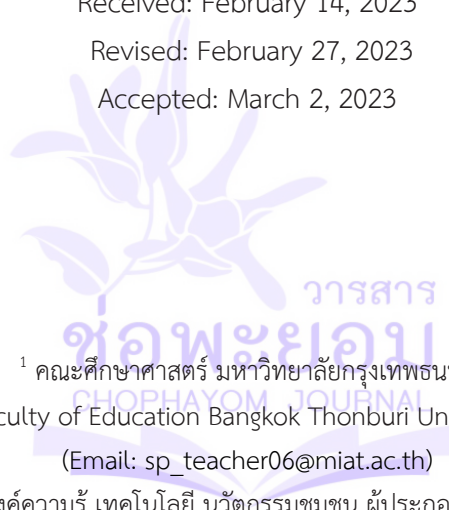
ภาวะผู้นำทางวิชาการเชิงสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์กับการบริหารโรงเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์
The Creative Visionary Academic Leadership and
School Management in Kalasin Secondary Educational
Service Area Office

รัชวินช์ ภูนาหา¹, และ ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร²
Ratchawinch Phunaha¹, and Ntapat Worapongpat²

Received: February 14, 2023

Revised: February 27, 2023

Accepted: March 2, 2023

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Faculty of Education Bangkok Thonburi University
(Email: sp_teacher06@miat.ac.th)

² ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว
และการศึกษา

Knowledge Transfer Center, Technology, Community Innovation,
Entrepreneurship, Tourism and Education
(Email: dr.thiwat@gmail.com)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์จำแนก ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยแบบ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 4 ด้าน 35 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.992 โดยมีกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์ ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 55 โรงเรียน โดยคำนวณจากการใช้สูตรยามานะ (Yamane) เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งขนาดออกเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และสุ่มข้าราชการครูเป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเกณฑ์การแบ่งขนาดของสถานศึกษาได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 384 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการสุ่มแบบสัดส่วนโดยการกำหนดขนาดแบบสัดส่วน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าสถิติค่าเอฟ (F-test) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านจินตนาการเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ระดับมาก 2) ด้านวิสัยทัศน์กับการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ระดับมาก 3) ทุกด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการ

บริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปมีความแตกต่างกัน 4) การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงบประมาณ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารเชิงสร้างสรรค์, วิสัยทัศน์

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the creative leadership of school administrators. 2) to study the management level of school administrators and 3) to compare the management of creative leadership of school administrators under the Kalasin Secondary Educational Service Area Office, classifying work experience and the size of the school 4) to study the relationship between creative leadership and the management of school administrators under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area. It was a quantitative research. The sample group consisted of teachers and school administrators under the Office of Kalasin Secondary Educational Service Area Office in the academic year 2022, from 55 schools, which was calculated by using the Yamane formula to determine the size of the sample. The sample was divided into 3 sizes, namely, small, medium, and large. 384 samples were randomly selected classified according to the criterion

of institute size division and set proportional size. The data collected from the questionnaire were analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation, and compared by t-test and F-statistic test (F-test) Pearson simple correlation analysis was used to see correlation. The results showed that: 1) creative imagination and academic management in budget management, personnel management and general administration was at high level; 2) vision and academic administration, budget management, personnel management and general administration at a high level; 3) all aspects were not different except personnel management and general administration are different; and 4) the school administrators' management had a positive relationship with the creative leadership of school administrators in all aspects. with a high level of correlation. In descending order as follows; academic administration, personnel management, general administration, and budget management.

Keywords: Academic leadership, School administrators, Creative management, Vision

บทนำ

สังคมยุคความรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากการใช้ เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน นักเรียนในปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมหาวิทยาลัย เป็นคนรุ่นใหม่ที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีและมีการใช้เวลาส่วนมากอยู่กับคอมพิวเตอร์เกมส์ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือรวมทั้งของเล่นต่าง ๆ ในยุคดิจิทัลในการจัดการ

ศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลักและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร (ปิยะดา มณีกาญจน์ ไพรวลัย โคตรตะ และสุวิมล โพธิ์กลิ่น, 2565) และต้องเข้ามารับมือบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอนส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น ได้กำหนดบทบาทของ ผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถทั้งด้านบริหารและด้านวิชาการ ตามมาตรฐานสมรรถนะ (บุณรดา ทรงบุญศาสตร์ และสุทธิพงษ์ หกสุวรรณ, 2560) และมาตรฐานตำแหน่งและบริหารงานโดยมี ธรรมาภิบาลศึกษาเกี่ยวกับความหมายความสำคัญแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำและการสังเคราะห์ภาวะผู้นำของภาวะผู้นำทางวิชาการเชิงสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์กับการบริหารโรงเรียน พบว่าทักษะของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน คือเป็นยุคของการบริหารในช่วงศตวรรษที่ 21 ยุคดิจิทัล ยุคนาโนเทคโนโลยี ถือเป็นยุคของโลกสมัยใหม่ (วีรศักดิ์ เปรมสังข์และ วัลลภา เฉลิมวงศาเวช, 2565) การบริหารงานต้องเป็นไปด้วยความรวดเร็วทันต่อการเปลี่ยนแปลงผู้นำขององค์กรจะต้องนำพาองค์กรให้สามารถดำเนินการตามนโยบายและตามแผนงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถความตั้งใจจริงและทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารและความร่วมมือในการทำงานของบุคลากรภายในองค์กร ประกอบกับการได้รับทราบข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมจนเป็นเหตุให้เกิดการร้องเรียนผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งข่าวที่เกิดขึ้นมีทั้งในเขตพื้นที่

ภาคตะวันออกที่เป็นเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับจังหวัดสระแก้ว (รัตนภรณ์ ชูรา, และสถิพร เชาวน์ชัย, 2565) และบางช่วงก็เกิดขึ้นในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วจริงและถ้าเรานำมาวิเคราะห์จะพบว่า ปัญหาที่เป็นสาเหตุสำคัญที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม มีการนำเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาเผยแพร่ในโลกออนไลน์ และที่สำคัญเกิดจากการที่บุคลากรภายในโรงเรียน นักเรียนผู้ปกครองและผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้บริหารมีความไม่สบายใจไม่พอใจอันเนื่องมาจากกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจภาวะผู้นำทางวิชาการเชิงสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์กับการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงาน ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ จำแนก ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ (Mixed Methods) /แบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 55 โรงเรียน จำนวน 1,543 คน (สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 384 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเปรียบเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก ผู้บริหารจำนวน 15 ท่าน ครูผู้สอน 369 ท่าน และทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ จินตนาการ ความยืดหยุ่น วิสัยทัศน์และการทำงานเป็นทีม ด้านการลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของ

เครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.992

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่าง กรกฎาคม ถึง ตุลาคม 2565 ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการใช้แบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา และส่วนที่ 2 ครูผู้สอน 1) วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปของตารางประกอบคำอธิบายได้ตาราง 2) วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้เกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของเบสต์

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบค่าที่

(T-Test) ทดสอบค่าเอฟ (F-Test) การเปรียบเทียบพหุคูณ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์กับการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
- ผู้บริหารสถานศึกษา	25	6.50
- ครูผู้สอน	359	93.50
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- น้อยกว่า 10 ปี	104	27.00
- 11-20 ปี	188	49.00
- ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	92	24.00
3. ขนาดของสถานศึกษา		
- ขนาดเล็ก	86	22.40
- ขนาดกลาง	174	45.30
- ขนาดใหญ่	124	32.30
รวม	384	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 93.50 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 ประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 49 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 21 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24 มีขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 ขนาดของสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 และขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษากาฬสินธุ์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

ด้านที่	การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	อันดับ
1	การบริหารงานวิชาการ	4.42	0.65	มาก	1
2	การบริหารงานงบประมาณ	4.38	0.68	มาก	3
3	การบริหารงานบุคคล	4.40	0.64	มาก	2
4	การบริหารงานทั่วไป	4.40	0.67	มาก	2
	รวม	4.40	0.62	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.40$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ

สุดคือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.38$)

3. ผลเปรียบเทียบการบริหารงาน ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์ จำแนก ประสพการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ความแตกต่างของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ

	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์		เพศ				
		ชาย		หญิง			
		$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.	t	sig
1	ด้านจินตนาการเชิงสร้างสรรค์	4.46	0.69	4.29	0.74	2.59	0.07
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.41	0.86	4.30	0.71	1.64	0.12
3	ด้านวิสัยทัศน์	4.51	0.67	3.95	0.75	3.86	0.06
4	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.60	0.60	4.38	0.70	3.47	0.06
	รวม	4.49	0.64	4.30	0.67	3.14	0.06

จากตารางที่ 3 ผลว่าการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามตัวแปรเพศพบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ความแตกต่างของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามตำแหน่ง

	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์		ตำแหน่ง				
		ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.	t	sig
1	ด้านจินตนาการเชิงสร้างสรรค์	4.56	0.49	4.36	0.74	1.94	0.06
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.62	0.54	4.31	0.77	2.35	0.06
3	ด้านวิสัยทัศน์	4.54	0.59	4.32	0.74	1.77	0.09
4	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.76	0.50	4.43	0.68	2.87	0.06
	รวม	4.62	0.48	4.34	0.67	2.44	0.06

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามตัวแปรตำแหน่งพบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จากวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

	ตัวแปร		การบริหาร วิชาการ			
		วิชาการ	งบประมาณ	บุคคล	ทั่วไป	รวม
1	ด้านจินตนาการเชิง สร้างสรรค์	.889**	.841**	.857**	.804**	.920**
2	ด้านความยืดหยุ่น	.804**	.761**	.803**	.796**	.841**
3	ด้านวิสัยทัศน์	.867**	.835**	.896**	.878**	.925**
4	ด้านการทำงานเป็นทีม	.965**	.875**	.904**	.863**	.959**
	รวม	.959**	.901**	.942**	.909**	.988**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน ($r = 0.98$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงาน

สรุปผล

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการเชิงสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์กับการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านจินตนาการภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ รายงานพบว่าด้านจินตนาการเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาภาคสโนว์ พบว่าด้านความยืดหยุ่นกับการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปในระดับมาก ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านวิสัยทัศน์ภาพรวม รายด้านพบว่า ด้านวิสัยทัศน์กับการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปมีความแตกต่างกัน

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้าน ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงบประมาณ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการเชิงสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์กับการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคสโนว์ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านจินตนาการภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีจินตนาการ เชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ พรติมา แก้วอ่อน และคณะ (2565) ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากรวมไปถึงด้านจินตนาการ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้าน ระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่าด้านความยืดหยุ่นกับการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไประดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้าน วิสัยทัศน์ภาพรวม รายด้านพบว่า ด้านวิสัยทัศน์กับการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ จิรากร ณ์ ลอยขจร, (2565) และพระมหาสุพล อระมุล และคณะ (2565) พบว่าส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน เป็นสำคัญ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า บริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปการเปรียบเทียบความแตกต่าง ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปมีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ

ปัญจพล ไพรหลวง (2565) พบว่าส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่าการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงบประมาณซึ่งสอดคล้องกับ สำเร็จ คำโหมง (2565) และจารุวรรณ บุญศรี (2565) พบว่าการเป็นแบบอย่างที่ดี คือบรรยากาศองค์การ ร่วมไปถึงความคิดสร้างสรรค์การสื่อสาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายละเอียดดังนี้ ด้านจินตนาการ ได้แก่ ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงวิเคราะห์เชิงบวกในการบูรณาการความรู้ ทักษะและประสบการณ์เพื่อก่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากเดิม

ด้านความยืดหยุ่น ได้แก่ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการคิดนอกกรอบออกจากเกณฑ์หรือความคุ้นเคยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และผู้บริหารมีความรอบคอบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และรวบรวมความคิดมาใช้ในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการประสานงานกับผู้ร่วมงานในการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง

ด้านวิสัยทัศน์ ได้แก่ ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นไปได้ ผู้บริหารควรมีการมองงานในภาพรวม ไม่มองภาพเล็ก ไม่คิดเล็กคิदन้อยและไม่มือคิต ผู้บริหารควรใช้กลยุทธ์

การบริหารงานทั้ง 4 งานของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ด้านการทำงานเป็นทีม ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการเปิดโอกาสให้ครูในสถานศึกษายอมรับวัตถุประสงค์การทำงานที่กำหนดขึ้นร่วมกัน ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ วางแผนในการทำงานให้เป็นทีม ผู้บริหารควรมีการมอบหมายงานและการวางแผนร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านความยืดหยุ่น

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ บุญตร. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย. *วารสารวิจัยศรีล้านช้าง*, 2(4), 23-33.
- จิราภรณ์ ลอยขจร. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประชารัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ระยองเขต 2: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประชารัฐในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ระยองเขต 2. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 23(2), 172-185.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กาฬสินธุ์: ตักสิลาการพิมพ์.
- บุณรดา ทรงบุญศาสตร์ และสุทธิพงษ์ หกสุวรรณ. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. *วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 4(1), 58-73.

- ปัญจพล ไพรหลวง. (2565). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโสมสำราญสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4. *วารสารมจรอุบลปริทรรศน์*, 7(1), 101-110.
- ปิยะดา มณีกาญจน์ ไพรวลัย โคตรระตะ และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 16(3), 73-87.
- วีรศักดิ์ เปรมสังข์ และวัลลภา เฉลิมวงศาเวช. (2565). ความต้องการจำเป็นและแนวทางส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบางปลาม้า “สูงสุมาพรตุงวิทย์” จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 10(2), 110-119.
- พรติมา แก้วอ่อนและคณะ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 8(1), 156-167.
- พระมหาสุพล อระมุลและคณะ. (2565). ภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. *วารสาร ครูทรรศน์ (Online)*, 2(2), 23-33.
- รัตนารณ ชูรา และสธิพร เซวน์ชัย. (2565). การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(4), 280-294.

- สำเร็จ คำโมง. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชนจังหวัดขอนแก่น. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 6(2), 518-528.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.